

Waanzinnig zinnelijke zinnenzee

Een applaus krijgen voor het theaterstuk begint, dat is een eer die enkel de groten te beurt valt. En daar behoort Jan Declair ongetwijfeld toe. Al moet collega-acteur Koen De Sutter zeker voor hem niet onderdoen in *Onder het melkwoud*, een hoorspel van Dylan Thomas. DOOR LIV LAVEYNE

De voorstelling ging eigenlijk al begin september vorig jaar in première op het Zeeland Nazomerfestival waar theater speelt op de vele schitterende locaties die Zeeland rijk is. *Onder het melkwoud* stond op de oever van de Oosterschelde. Een constructie van drie opeengestapelde containers (een ontwerp van Luc Deleu) vormde een soort van toneelrijt, met zicht op de rivier, golven met witte schuimkoppen die in het steeds donkerder bijna fluorescerend werden. Het klotsen van het water, de snijdende wind, de blauwe lucht: een decor waar geen theaterzaal tegenop kan. De zaalvoorstelling van *Onder het melkwoud* probeert dat dan ook niet.

Het noopt immers tot anders spelen: het woeste optornen met stem tegen de wind, met waaierende haren en papieren, zette de taalvloed in Thomas' tekst zeker kracht bij. Een zaal biedt ruimte voor intimistischer spel met meer zin voor detail, nuances en stemmetjesdoenerij. En dat is bij *Onder het melkwoud* geen overbodige luxe.

Dylan Thomas' *Onder het melkwoud* (1953), een hoorspel voor de

BBC Radio, beschrijft een dag uit het leven van de bewoners van een Welsh dorpje van het prille ochtendgloren tot de diepe nacht. Zo is er de blinde kapitein Cat, de roddelende postbode Willy Nilly, de dichtende pastoor Jenkins en het echtpaar Pugh dat koppels als Hyacinth en Richard Bucket of Basil en Sybil Fawly naar de kroon steekt.

Humor, cynisme en rauwe romantiek verenigen zich in Dylan Thomas' stuk

Thomas verhaalt over hun levens bij droom en bij daad, hun fantasieën en onhebbelijkheden. Onderweg passeert ook de kneuterigheid die hoort bij kleine dorpjes en wat broeit onder die cottages: de seksuele verlangens en andere driften.

Passioneel vertaald

Humor, cynisme, rauwe romantiek verenigen zich bij Thomas' in een waanzinnig zinnelijke zinnen-

■ Het is geen sinecure om deze tekst te brengen, maar Declair en De Sutter doen het met brio.

zee, een overvloed aan details, met bijzinnen als adjectieven. De originele tekst werd al even passioneel vertaald door Hugo Claus (de enige die het overigens aandurfde om deze tekst te vertalen). Het mag dan een platitude zijn dat toeschouwers acteurs complimenteren met het feit dat ze 'die tekst toch maar mooi vanbuiten geleerd hebben', in dit geval is het echt geen sinecure om die zinnen uit je mond te krijgen maar De Sutter en Declair doen het

met zeer veel brio.

Het schakelen tussen de personages is, zeker gezien de veelheid (en de Engelse namen), in het begin misschien wat moeilijk om volgen, maar wie zich laat meedrijven op het ritme van de taal en zijn twee vertellers/spelers belandt als bij het lezen van een boek in een eigen wereld. "Uw ogen alleen zijn ontsloten", begint Declair en spreekt zo de verbeeldingskracht van het publiek aan. "Hoe is de geur van peterselie?"

en je haalt het je voor de geest. "Ik zal aan uw zij liggen als zondagsgebrad", kwijlt een dorpsbewoner in zijn slaap. De synesthesie is totaal.

Luisterschouwspel

Onder het melkwoud is een louter beschrijvende tekst, er zit geen enkele dramatische opbouw in, behalve het verglijden van de dag. Zonder overdreven te theatricaliseren maken Declair en De Sutter van

het hoorspel *Onder het melkwoud* een luisterschouwspel.

Scheepslampen op de scène geven het verloop van de dag weer: het heldere ochtendlicht, de felle middagzon, de warme late namiddag, tot het uitdoven in de nacht. Twee stoelen en een tafel met wat bijeengeharkte instrumenten en enkele prutsen (een plastic zakje klinkt als het knisperen van grind op het pad naar het pension van het echtpaar Pugh).

Naar het einde toe sluipt naast het geluidsdecor ook meer muziek de voorstelling binnen, met mooie samenzang waardoor de vertellers als spelers meer samenkomen. Een liefdesliedje, waarin Declair overigens de hoge stem zingt, is van een ontzagwekkende (voor het oog) frêleheid (voor het oor). Het grotere aandeel van de muziek is echter ook de pleister op een zere plek. Zoals wel vaker met boeiende maar lange dagen wordt het einde van de rit (de voorstelling duurt 2 uur) toch vermoeiend en begin je te verlangen naar het moment dat de nacht definitief valt. Maar tegen dan heb je wel het gevoel zelf bij de kleurrijke inwoners van een dorpje in Wales te logeren, met dank aan de vertelkracht van de Declair en De Sutter.

Vandaag en morgen in Vooruit, Gent. Daarna in o.a. Strombeek, Leuven, Brugge, Amsterdam en Antwerpen. Meer info op www.thassos.be